Štev. 35. V Ljubljani, v sredo, dne 12. februarja 1908. Leto XXXVI.

Velja po pošti:
za celo leto naprej K 26·—
za pol leta „ „ 13·—
za četrt leta „ „ 6·50
za en mesec „ „ 2·20

V upravništvu:
za celo leto naprej K 22·40
za pol leta „ „ 11·20
za četrt leta „ „ 5·60
za en mesec „ „ 1·90

Za pošilj. na dom 20 h na mesec.

Posamezne štev. 10 h.

SLOVENEC

Političen list za slovenski narod

Inserati:
Enostop. petitvrsta (72 mm):
za enkrat . . . . 13 h
za dvakrat . . . . 11 „
za trikrat . . . . 9 „
za več ko trikrat . . 8 „
V reklamnih notican stane enostopna garmondvrsta à 26 h. Pri večkratnem objavljenju primeren popust.

Izhaja
vsak dan, izvzemši nedelje in praznike, ob pol 6. uri popoldne.

Uredništvo je v Kopitarjevih ulicah št. 2 (vhod čez dvorišče nad tiskarno). — Rokopisi se ne vračajo; nefrankirana pisma se ne sprejemajo.
Uredniškega telefona štev. 74.

Upravništvo je v Kopitarjevih ulicah štev. 2. — Vsprejema naročnino, inserate in reklamacije.
Upravniškega telefona štev. 188.

Današnja številka obsega 6 strani.

Volivno gibanje.

GLAVNO ZBOROVANJE ZAUPNIKOV »SLOV. LJUD. STRANKE.«

Kandidature.

(Dalje.)

Nato poroča g. dr. Šusteršič o kandidaturah za mesta ter izvaja:

»Liberalci menijo, da so mesta njihova posest, in da mi v mestih nič iskati nimamo. Mi pa bomo tudi v mesta pogledali, da se bo 28. t. m. pokazalo, če so mesta zares tako liberalna. Za sedaj imamo v mestnih skupinah samo enega oficijelnega kandidata, to je č. g. Mihael Arko, dekan v Idriji, dosedanji idrijski poslanec. Jaz lahko z mirno vestjo izjavim, da Idrija še nikoli ni imela tako izbornega poslanca. Če ga Idrijčani ne volijo zopet, bila bi to črna nehvaležnost. Imamo pa upanje, da bo 28. t. m. znova izvoljen.

V 4. okraju, Tržič—Radovljica—Kamnik, ne namerava naša stranka postaviti svojega kandidata, stranka pa podpira neodvisnega kandidata g. Otona pl. Detelo, okrajnega glavarja v Radovljici, ter obvezuje svoje somišljenike, da zanj glasujejo. Že okolnost, da imajo v »Narodni tiskarni« sedaj vse kanone proti njemu obrnjene, dokazuje, da mora to dober mož biti. Razun tega pa vemo od vseh, ki so prišli ž njim v dotiko, da so polni hvale glede g. Otona pl. Detele, o njegovi ljubeznjivosti, postrežljivosti, delavnosti in nepristranosti, tako da priznavajo celo liberalni možje: Takega okrajnega glavarja še nismo imeli! (Klici: »Res je!«) Dobro in prav je torej, da se tako izvrstnemu uradniku izkaže neomejeno zaupanje s tem, da se ga izvoli za poslanca. Liberalci so seveda takoj nekaj proti njemu iznašli; zaupili so: »Detela je nemškutar!« Liberalci so pravi strokovnjaki v takih iznajdbah. Mislijo, da je okrajni glavar pl. Detela nemškutar, ker so oni skozi desetletja sploh samo nemškutarili. Kdor ni ž njimi, pa je po najnovejšem receptu nemškutar. Saj smo vsi, kar nas je tukaj, sami nemškutarji. (Veselost!) Jaz pa vem, da je okrajni glavar radovljiški skoz in skoz mož in Slovenec; saj je sin našega dosedanjega deželnega glavarja pl. Detele.«

Oglasi se k besedi duh. svetnik in župnik tržiški, č. g. Špendal, ki priporoča g. okrajnega glavarja Otona pl. Detela ter pravi:

Sedaj, ko se je glavar radovljiški proglasil za samostojnega kandidata, nastopili so nasprotniki z očitanjem: »Kakor je preje liberalna stranka imela pakt z Nemci, tako ga ima sedaj tudi S. L. S., ker bo glasovala za Detelo. Za nas je bilo tako očitanje malo težko. In, da slišimo resnico iz prvih ust, prišli smo danes zaupniki na ta shod. Tu pa nam je predsednik S. L. S. položaj pojasnil, ko je slovesno izjavil, da S. L. S. ni zvezana z Nemci. To je za nas veliko tolažilo v volivnem boju. Mi zaupamo vodstvu S. L. S. in bomo lahko z mirno vestjo šli domov delat za okrajnega glavarja pl. Detelo.« (Živio!)

G. dr. Šusteršič nadaljuje:

»Tudi v 5. mestni skupini Postojna—Vrhnika—Lož je nastopil samostojen kandidat, g. Jožef Verbič. On ni mož naše stranke, ampak on ima največ zaslug, da se je na Vrhniki podrlo tisto gnilo občinsko gospodarstvo. On je mož značajen, pošten, inteligenten, neodvisen. Mi mu zaupamo, ker naša stranka nobenega ne odbija, ker je pripravljena sodelovati z vsemi, ki so dobre volje. Stavim torej predlog: Stranka podpira v 5. mestni skupini samostojno kandidaturo g. Josipa Verbiča ter obvezuje svoje somišljenike, da oddajo zanj svoje glasove.« (Soglasno sprejeto.)

»V 3. mestni skupini Kranj in Škofja Loka se volivci niso mogli zediniti na enega kandidata, kar je razumljivo z ozirom na razmere in jasen dokaz, kako potrebno je, mestne volivne okraje pametnejše razdeliti. Nastopila sta kot samostojna kandidata: v Kranju gosp. Tomaž Pavšler, v Škofji Loki g. Jož. Hafner. Oba uživata naše zaupanje. Osred. voliv. odbor predlaga sledeče: Pri prvi volitvi naj vsak naš somišljenik voli enega ali drugega kandidatov. Če bi prišlo do ožje volitve, kar je lahko mogoče, pa morajo vsi skupaj potegniti in glasovati za tistega, ki je imel pri prvotni volitvi več glasov. (Sprejeto.)

Glede drugih mestnih okrajev ostane vprašanje o kandidatih še odprto. To velja glede Ljubljane in dolenjskih mest. Predlagam, naj se sklene, da se določitev glede kandidatur v ostalih mestnih skupinah prepušča osrednjemu volilnemu odboru. — (Sprejeto.)

G. dr. Šusteršič zaključuje:

»Častiti gospodje zaupniki! Kandidati so postavljeni, vsaj izvečine. Sedaj pa je dolžnost naše stranke, da gremo vsi v boj zanje. Še vselej je naša stranka zmagala z vzorno disciplino, in tudi sedaj bo, to trdno upam. In če je bil kdo preje nasprotnega mnenja, sedaj, ko so kandidati proglašeni, ima poznati samo te kandidate. Volitev je vojna, bitka. Kako bi zmagali v bitki, če bi general ukazal postaviti topove na ta in ta hrib, — a kak nižji častnik bi ne hotel ubogati, ker da je drugega mnenja! Zdaj ne sme biti med nami več nobenega dvoma glede kandidatov. Kdor ne voli tistih, ki jih je zaupni shod danes imenoval, naj ve, da bo pri stranki veljal za izdajalca; tak ne sme več v našo sredo. Kdor pri bitki vun skoči, tega se ustreli. Mi sicer ne bomo streljali, a dotičnik pri stranki nima več besede. V osebnem občevanju seveda lahko ostanemo prijatelji.

Sicer pa Vas pozivam, skrbite za to, da bodo se volitve izvršile mirno, brez strasti. Nam strasti treba ni, zato, ker smo močni. Strast, laž, obrekovanje prepustimo nasprotnikom. Kar je ljudstvo reklo, to naj obvelja! In tako sem prepričan, da bodo volitve pokazale, da naša stranka naprej zmaguje, da je kranjska dežela v celoti v taboru S. L. S.« (Živahno odobravanje in živio-klici.)

Predsednik vodja g. Povše izreče zahvalo obema gospodoma glavnima govornikoma. Zahvaljuje se tudi zaupnikom, da so se v tako veličastnem številu odzvali vabilu strankinega vodstva ter jim priporoča, naj nesejo zavest, da je S. L. S. zmagujoča stranka, med volivce in naj vsi pri volitvah v edinosti nastopijo za blagor S. L. S., za blagor slovenske domovine. (Dolgotrajno pritrjevanje.)

Kaj pa pravi »kaplan trnovskega župnika«.

Ko je bil shod že zaključen in so zborovalci že odhajali, pojavi se na odru neznana oseba, ki ji je ljubeznjivi predsednik Povše skušal vdobiti posluha. Iz dolgovezne kolobocije razumeti je bila samo ta sentenca: Ker je »Slovenec« pisal, da je trnovski č. gospod župnik liberalec, zato bo govornik volil vodjo Povšeta, dr. Šusteršiča pa ne. Pri tem je mož kazal na nek skrivnosten zavitek, ki ga je bil prinesel pod pazduho, in zahteval, naj uganemo, kaj je v njem. Ko se ga je vprašalo, kdo da je, se je mož odrezal: »Jaz sem kaplan trnovskega župnika!«

No, če je temu tako, se je mož pa motil, ko je odrekel dr. Šusteršiču ljubezen. Kot kaplan trnovskega župnika bo lahko volil gg. dr. Trillerja in dr. Tavčarja, ne da bi imel prilike glasovati za ali proti kandidatoma ljubljanske okolice. Ta »kaplan trnovskega župnika« se je takoj prepričal, da je sam s svojim mnenjem. Možje volivci so mu obrnili hrbet.

Shod se je zaključil z velikim navdušenjem za kandidate S. L. S.

Brzojavke.

Shodu zaupnikov je došlo več brzojavk, katere tukaj priobčujemo:

Ilirska Bistrica. Zadržan službeno udeležiti se današnjega shoda zaupnikov kličem: Neustrašeno naprej do popolne zmage! Z Bogom za narod! — Ravnikar, nadučitelj.

Ilirska Bistrica. Ovirani priti na shod, pridružujemo se sklepom današnjega zborovanja. Živeli voditelji! — Županstvo v Trnovem. — Perkan, dr. Križišnik, Hrovat.

Rudolfovo. Županstvo občine Prečna se z načeli S. L. S. popolnoma strinja ter čestita iskreno na dosedanjem uspehu in želi slavnemu zboru sijajen zvršetek ter zagotavlja, da se bo strogo držalo konečnega ukrepa vodstva stranke. — Franc Vintar, župan.

Metlika. Slava dr. Šusteršiču in vrlim zborovalcem! — Dovgan, Vuksenič.

Metlika. Popolnoma se strinjamo s sklepi zaupnikov S. L. S. Živeli zborovalci ter deželnozborski kandidati in neumorni vodja S. L. S. dr. Šusteršič! Osebno zadržan za občino Božakovo-Rosalnice — Matjašič.

Metlika. Zadržani pozdravljamo zaupnike in se strinjamo z vami. Živeli kandidati S. L. S.! Naš poslanec bodi Šuklje! — Za odbor občine Radoviča — Petrič, Novak, Cesar, Bajuk, Rezek.

* * *

LISTEK.

Diamanti kralja Salomona.

Angleški spisal Rider Haggard, posl. J. M.

(Dalje.)

Štirji možje so stopili izmed vrst, dvignili truplo umorjenega in ga odnesli.

»Pokrijte krvave madeže, pokrijte jih!« je piskal tenki glas opici podobne postave, »kraljeva beseda je izgovorjena, kraljeva sodba izvršena!«

Nato je prišla deklica izza koče in nosila vrč napolnjen z apnenim prahom, ki ga je potresla po rdeči mlakuži, da ni bilo ničesar opaziti.

Sir Henry je bil divje razkačen nad tem dogodkom, in v resnici je bilo težko miriti ga.

»Sedite vendar,« sem zašepetal, »naše življenje je odvisno od tega.«

Udal se je in ostal miren.

Twala je sedel molče, dokler niso odstranili sledov žaloigre, nato je pa nas nagovoril.

»Beli ljudje!« je rekel, »ki prihajate iz krajev, ki jih ne poznam, in iz vzrokov, ki jih ne poznam, pozdrav vam!«

»Pozdrav tebi, Twala, kralj Kukuancev,« sem odgovoril.

»Beli ljudje! Odkod prihajate in kaj iščete?«

»Mi prihajamo iz zvezd, ne vprašaj nas kako. Prihajamo, da vidimo to deželo.«

»Od daleč prihajate, da si ogledate majhno stvar. In ta človek z vami,« in pokazal je na Umbopo, »ali tudi on prihaja iz zvezd?«

»Ravno tako; tamkaj na nebu se nahaja ljudstvo tvoje barve; vendar ne izprašuj stvari, ki so previsoke za te, o kralj Twala.«

»Glasno govorite, o ljudje zvezd, »je odgovoril Twala z glasom, ki mi ni vgajal. »Pomnite; da so zvezde daleč proč, vi pa se nahajate tukaj. Kako pa, ako naredim z vami, kakor z onim, ki so ga ravnokar odnesli?«

Na ves glas sem se zasmejal, dasi sem imel v srcu prav malo poguma.

»O kralj,« sem rekel, »bodi previden, hodi oprezno preko vročega kamenja, da si ne opečeš svojih nog; drži sulico za ročaj, sicer te vreže v roke. Dotakni se samo enega lasu na naši glavi, in poguba pride nad tebe. Kaj ali ti nista ta dva, »pokazal sem na Infadoosa in Skraggo (kateri mladi lopov je brisal vojakovo kri s svoje sulice), »povedala, kakšne navade imamo? Ali si kedaj videl nam podobne?« in pokazal sem na Gooda, ker sem bil popolnoma prepričan, da ni nikdar videl nikogar, ki bi bil le količkaj podoben njemu, kakoršen je bil takrat.

»Res je, nikdar nisem,« je rekel kralj.

»Ali ti niso povedali, kako pošiljamo smrt iz daljave?« sem nadaljeval.

»Povedali so mi, toda jaz ne verujem. Pokažite mi, kako ubijate. Usmrtite mi enega izmed onih, ki stoje tamkaj v vrsti, — in pokazal je na nasprotno stran kraala — »in potem bom verjel.«

»Ne,« sem odgovoril,« mi ne prelivamo človeške krvi razun za pravično kazen; toda ako želiš videti, ukaži svojim služabnikom, da pripeljejo vola skozi vrata kraala, in predno bo storil dvajset korakov, ga bom usmrtil od tukaj.«

»Ne, ne,« se je smejal kralj, »ubij mi človeka in potem ti verujem.«

»Dobro, kralj, naj bode tako,« sem odgovoril hladnokrvno, »stopi ti preko odprtega prostora, in predno dosežejo tvoje noge vrata, boš mrtev; ako pa ti nočeš, pošlji svojega sina Skraggo (ki bi ga bil v tem trenutku z veseljem ustrelil).

Ko je Skragga čul te besede, je čudno zatulil in zbežal v kočo.

Twala je veličastveno nagubančil svoje čelo; moj nasvet mu ni ugajal.

»Pripeljite mladega vola,« je rekel.

Dva vojaka sta urno odšla.

»Sedaj, Sir Henry,« sem rekel, »streljajte vi. Tem lopovom hočemo pokazati, da nisem jaz edini čarovnik v naši družbi.«

Sir Henry je vzel repetirko v roke in se pripravil.

»Upam, da bom streljal dobro,« je dejal.

»Morate,« sem odgovoril. »Ako zgrešite s prvo kroglo, mu dajte hitro drugo. Namerite na stoinpedeset korakov in počakajte, da se vam pokaže žival od strani.«

Nato je nastal premor, dokler nismo kmalu zagledali vola, ki je tekel naravnost proti vratam kraala. Prišel je skozi vrata notri in zagledal ogromno množico, se začuden ustavil, obrnil in zamukal.

»Sedaj je vaš čas,« sem zašepetal.

Puška je švignila kvišku.

»Bum! Bum!« in vol se je zvalil na hrbet ustreljen skozi rebra. Polvotla krogla je naredila svojo dolžnost in vzdih začudenja se je vzdignil med zbranimi četami.

Obrnil sem se hladno na okoli.

»Ali sem lagal, o kralj?«

»Ne, beli mož, resnica je,« se je glasil nekoliko boječ odgovor.

»Poslušaj, Twala,« sem nadaljeval. »Sedaj si videl. Mi pa prihajamo v miru, ne z vojsko. Poglej,« in vzdignil sem winchesterko, »to tukaj je votla palica, katera ti bode omogočila ubijati kakor mi. Samo toliko je začarana, da ne boš mogel z njo

Julius Mácele se giblje.

Julius Mácele si je sestavil program, ki je posnet po resolucijah katoliškega shoda za kmečki stan. Ta program deli kmetom okoli, in kolikor razširja s tem dobre misli in načela, ne bi imeli nič proti gospodu grajščaku Juliju Máceletu. Pa to ni lepo, da se postavi Mácele proti Šukljetu, ki je toliko storil za Belokrajino. Najgrša nehvaležnost bi bila, če bi Metličani in Črnomaljci postali Šukljetu nezvesti in šli za Máceletom. Metličanom se je izpolnila njihova najgorečnejša želja, in tudi črnomaljski okraj je dobil več, nego je bilo od začetka upati, kajti Šuklje je dosegel poleg zveze s Karlovcem tudi črnomaljsko progo, in zadnje dni se je njegovemu trudu posrečilo, da je pridobil vlado še za progo čez Kumpmatel, tako da bi Črnomelj postal res nekako prometno središče na eni strani, kakor Metlika na drugi. To je nekaj izrednega in gotovo se ne bi bilo nikdar toliko ugodilo željam Belokranjcev, če bi jih ne zastopal na Dunaju Šuklje, ampak kak Mácele. Zato pa naj tudi kompanija Makarjeva v Metliki pride do pameti; če bodo Metličani te ljudi poslušali, bo to samo v kvar njim samim. Mácele je bil te dni v Starem trgu pri Poljanah, kjer je agitiral zase. Pozor! Opozarjamo, da se proti Šukljetu širijo različne laži. Njegovi nasprotniki celo govorijo o tisočakih, ki jih je baje dobil pri podržavljenju severne železnice in podobne stvari. To je vse laž. Šuklje je vedno izpolnoval svojo poslansko dolžnost vestno in nesebično. Da je prevzel poročilo o podržavljenju severne železnice, je bila usluga, ki jo je storil češkim in poljskim državnim poslancem, in s tem si je pridobil njihovo naklonjenost za naše kranjske železniške projekte. Vse misli Šukljetove so bile vedno obrnjene v to, da doseže belokranjsko železnico, kar si je stavil kot nalogo svojega političnega življenja. In zdaj, ko je dosegel ta cilj, ga pa napadajo in obrekujejo. To ni lepo, in Belokranjci imajo častno dolžnost, da s sijajno izvolitvijo dajo svojemu rojaku Šukljetu čast in zadoščenje. Mácele naj pa počaka, dokler bo on imel kakšnih zaslug, ne pa, kakor dozdaj, samo zaslužkov!

V volivnem imeniku v Postojni

je vpisanih 206 volivcev za volitev v trgu, toda ker se je vložilo precej reklamacij, bo treba imenik v marsičem popraviti, oziroma število volivcev znižati.

Volivni shod v Trnju

pri Št. Petru, dne 9. svečana. Poročal je bivši naš deželni poslanec in sedanji kandidat g Franc Drobnič. Zanimivo njegovo predavanje je vzbudilo pri poslušalcih-volivcih popolno zaupanje. Spoznali smo v njem moža poštenega, odločnega za ljudske pravice in mu bomo dali 21. svečana vsi svoje glasove. — Kurat Železny pojasni volivcem obnašanje »neodvisnih«. Prikažejo se samo ob volitvah, da ljudi slepe, da se jim hlinijo in zabavljajo čez S. L. S. — Gospod predsednik zborovanja župan Margon da na glasovanje kandidaturo Drobniča in Žitnika, kar je bilo soglasno sprejeto. — Nasprotnikov ni bilo — saj oglasil se nobeden ni. Udeležilo se je shoda nad sto volivcev.

Volivni shod v Št. Petru na Krasu

je bil v nedeljo popoldne. Volivcev se je nabralo tudi nekaj iz sosednjih občin, tako da nas je bilo gotovo čez 250. Shodu je predsedoval vrli načelnik posojilnice gospod Matija Penko. Najprvo je v prav poljudnem govoru poročal kandidat g. Franc Drobnič. Iz njegovega govora smo spoznali, da je mož na pravem mestu, da pozna dobro naše kmečke razmere in potrebe in ima tudi voljo in zmožnosti kot deželni poslanec storiti dosti za kmečki stan. — Dalje je govoril g. dr. Pegan, ki nam je povedal, kako je bilo v deželnem zboru in kako mora biti v prihodnje. Navzoči volivci so z največjo navdušenostjo pritrjevali. — Imeli smo tudi nekoliko zabave. Preskrbel nam jo je — samo ob volitvah »neodvisni« — drugače pa na vseh straneh odvisni kmet Janez Smerdel iz Trnja. Ko je bil zjutraj v Trnju shod, ni imel korajže se oglasiti. Kurat Abram iz Št. Petra da namreč na glasovanje zaupnico Drobniču in bivšim deželnim poslancem, ki je bila soglasno in z navdušenjem sprejeta, enako tudi kandidatura dr. Žitnika in Drobniča. Tedaj pa se oglasi zgoraj omenjeni in začne prav po divje kričati in vpiti. Kaj je Drobnič storil, da ga on ne bo volil itd. Nič pa ni vedel povedati, kaj so liberalci tekom 40 let storili, ko so edino oni imeli komando v deželi. Posredovanju dr. Pegana in kurata Železnega se ima zahvaliti, da je prišel na lep način iz zborovališča. V sveti jezi je slednjič še zažugal, da nas bo dal v »cajtenge«. Hujšega pa ni bilo. Neodvisnikom je pa ta mož zelo škodoval s svojim ravnanjem. 21. svečana dobé neodvisniki v Št. Petru odgovor, da ga bodo pomnili.

Neodvisni Cuček.

Kandidat svobodomiselnega Češnika iz Kneža ka, stari fant Cuček, lazi okrog po vaseh in se predstavlja ljudem. Pretečeni ponedeljek je bil v Šembijah. Mislili smo, da bode Cuček lepo mirno ostal doma. Ker pa javno nastopa, ga vprašamo: kakšno stališče zavzema on v zadevi razporoke? ali je on za krščanski zakon ali proti? Kakšno stališče zavzema on, ker ga priporoča svobodomiselni učitelj Česnik, glede vzgoje svojih otrok? Ali je za krščansko vzgojo otrok ali ne? V Šembijah je obljuboval, da bode napravil vodovod. Agitira torej kakor napredni ata; zakaj neki ne agitira zase še z biki?

Občinski svet ljubljanski.

Seja dne 11. t. m.

Župan otvori sejo in se spominja umrlega nadučitelja Raktelja, ki je 40 let služboval v Ljubljani ter bil za svoje vestno delovanje odlikovan od cesarja in od mesta. Občinski svetniki v znak sožalja vstanejo. — Župan naznani, da je vlada ugodila rekurzu Doroteje Simončičeve glede razširitve njene kuharske koncesije proti nasprotnemu tozadevnemu sklepu občinskega sveta. To se vzame na znanje. — Deželni odbor je zavrnil priziv Hermine Delcottove proti sklepu občinskega sveta, ki ni vpošteval njene neutemeljene pritožbe proti zidavi vile F. Drofenikove tik njenega sveta.

Nato stavi občinski svetnik Triller nujni predlog, kako pravočasno odbiti naskok od strani sodnih oblasti na slovenstvo ljubljanske občine in ga, ko se mu nujnost prizna, obširneje utemelji. Gre za sledeči slučaj: Nedavno je bilo c. kr. ljubljansko okrajno sodišče poklicano na opravičbo, ker dopisuje z ljubljansko občino slovensko. (Klici ogorčenja.) Predlagalec pravi, da se je o tem informiral direktno in na tak način, da je dejstvo neizpodbojno in ni moč o njem sumiti. To je direktni insult na slovenski značaj Ljubljane. (Tako je!) Kako pridejo sodne oblasti do tega, da netijo in razvnemajo jezikovni boj ravno zdaj, ko pri akciji glede na skrb za zanemarjeno mladino tako krvavo rabijo benevolence in podpore ravno od strani občine? Predlaga, da se županu naroči, naj predsedstvu deželnega sodišča v Ljubljani pojasni, da imajo vse sodne oblasti na Kranjskem z ljubljansko občino uradovati slovensko in naj odgovor predsedstva predloži občinskemu svetu za eventualno nadaljnjo porabo. Sprejeto.

Sklene se nadalje začeti s predpripravami in pogajanji za polaganje druge vodovodne cevi skozi Šiško in se sprejme 321 oseb v občinsko zvezo. Pri tej priliki predlaga občinski svetnik Prosenc, naj bi občinski svet svojo kompetenco glede sprejetja prosivcev v občinsko zvezo popolnoma odstopil magistratu, ki vé presoditi, kje so dani zakoniti pogoji, kje pa ne. Občinski svet itak ne more tega presojati, ker nič ne izvé o motivih. Župan odgovori, da te kompetence ni moč magistratu odstopiti, ker temu nasprotuje zakon. Dr. Triller poroča nato, da zahteva Južna železnica od občine ljubljanske ureditve pravnih razmer glede na drsališče pod Turnom, odkoder se voda — čeprav ne naravnost — odteka v železniški jarek. Južna železnica se celih 24 let ni spomnila na to dejstvo, šele 1905., dva meseca potem, ko je magistrat nemškemu drsališkemu društvu odpovedal drsališče, je Južna železnica zahtevala ureditev pravnih razmer glede tega odtoka. Ker občina na ta dopis ni odgovorila, preti Južna železnica s pravnim postopanjem. Poročevavec predlaga, naj se Južni železnici pojasni cela zadeva, zlasti to, da si občina glede odtoka vode v železniški jarek ne lasti nobene služnosti. Reverza, ki ga je Južna železnica poslala in ki ureja pravne razmere pod pogoji, ki za občino niso ugodni, naj se pa ne podpiše. Dr. Tavčar se protivi poročevavčevemu stališču, ker stvar ni tako enostavna, kakor je izkuša poročevavec predstavljati. Servitut faktično obstoji, kajti voda se res izliva v železniški jarek. Če se začne pravda, občina gotovo izgubi. Čemu si nakopati za tako stvar, ki bi se dala zlepa poravnati, tolikih stroškov? Predlaga, da se županu naroči, naj stopi v ustmeni dogovor z Južno železnico in da na ta način izkuša omiliti določbe reverza, da se cela stvar poravna mirnim potom. Obvelja.

Nadaljni sklepi so sledeči: Mestna kopelj in hiša v Koleziji se za 1000 K letne najemščine dá v najem provizoričnemu slugi na II. gimnaziji, Ivanu Grillu za tri leta. Občinski svetnik Lenče se zavzema za dosedanjega najemnika, 70-letnega Matevžeta, ki že 25 let opravlja vestno svojo službo v Koleziji, nima nobenega postranskega zaslužka in je takorekoč vržen na cesto, ako se mu odvzame borni kruh v Koleziji. Lenčetov predlog ne dobi večine. — Sklene se nakupiti za 1450 K posebni voz za odvažanje smeti, predloži novi regulacijski načrt za Vodmat, dovoli Petru Lassniku razdelitev svojih parcel, sklene v smislu novega obrtnega zakona od 1907. za dimnikarska dela maksimalni tarif, ki se dostavi hišnim gospodarjem; mesto se pa ne bo razdelilo v dimnikarske okraje, ker iz različnih tehtnih vzrokov ne kaže in tudi po drugih mestih ni izvedeno. — Poročevavec policijskega odseka dr. Bleiweis glede na pritožbo Vaso Petričiča in Matije Kumpa proti reklamni razsvetljavi Oroslava Bernatoviča, ki je omenjenima gospodoma, stanujočima ravno nasproti razsvetljavi, v veliko nadlego, predlaga, da se pritožbi in prizivu teh dveh gospodov ne ugodi in ne odredi komisionalni ogled, katerega zahtevata. Dr. Tavčar pa se protivi poročevavcu, kajti, če se gospoda pritožita na višjo inštanco, bo magistrat prisiljen komisionalni ogled odrediti. Čemu nakopati si nepotrebnih sitnosti s takim sklepom? Zahteva je zakonita, torej naj se o reklamni razsvetljavi zaslišijo izvedenci. Sprejeto. Dr. Tavčar nato predlaga konec seje in se oglasi za interpelacijo.

Dr. Tavčar za sporazum in proti volitvi v hotelu »Union«.

Dr. Tavčar izvaja, da ga je globoko v srce zapekel in presenetil razglas c. kr. vlade, da se imajo deželnozborske volitve v Ljubljani vršiti v štirih sekcijah, dve v »Mestnem domu«, dve pa v hotelu »Union«. (Klici globokega ogorčenja. Živahne gestikulacije od strani viteza Bleiweisa. Veliko razburjenje pri Eliji Predoviču.) V interesu cele dežele in vsakega pametnega rodoljuba je, da se v kranjski deželi doseže sporazumljenje. V obstoječih razmerah je bodisi za meščana, bodisi za kmeta vsako koristno delo v lastni prospeh in napredek absolutno nemogoče. Dobro me poznate — načel svoje stranke nikoli ne zatajim, javno pa izrečem, da je vsaj mene resna in poštena volja, da se v dež. zboru kranjskem prične redno delovanje. Vsak faktor mora zdaj vse opuščati, kar razburja duhove, ker le na ta način bo poravnava mogoča. Tudi pri klerikalcih se vidi resna volja bolj zmerno in spodobno voditi boj in prizadevanje, da bi se te volitve ne vršile z nožem. Toda eden je v deželi (klici: Schwarz!), ki tega noče, ki mu je na tem ležeče, da bi se medseboj zopet začeli klati. Že oficielna kandidatura dr. Detele, ki hoče z vladno pomočjo voljen biti, pomeni udarec s pestjo narodno-napredni stranki v obraz, pomeni nečuveno dejstvo, proti kateremu bi se vsakdo z vsemi silami moral vpreti. Vlada dela kakor pobalin, ki nalašč in le, da bi nagajal in razljutil, pobije sosedu šipe in ga nalašč razdraži. Vnebovpijoče je dejstvo, da je vlada določila, da se ima voliti tudi v »Unionu«! Če hoče s tem za »Union« reklamo delati, je to njena stvar, toda tam razpisati volitve, to se pravi hoteti duhove nalašč razburiti, Schwarz nam Ljubljane s tem ne bo vzel! (Navdušenje.) Ta odredba je tudi nepostavna, kajti zakon določa, da mora volivni prostor biti take narave, da se dá nevtralna cona napraviti, kjer je prepovedana agitacija. Toda v »Unionu« je kavarna in restavracija, kjer agitacije ni moč nevtralizirati. Nevaren je ta kraj tudi zato, ker se je bati ondi hude in intenzivne agitacije od nasprotne strani. Ta čin vlade je pobalinstvo, je atentat na zdravi razum, je burka, je izzivanje, je norost. Javno pivnico (Ogorčenost) določiti za volivni lokal, to se pravi norce uganjati in s tem je vlada pokvarila ves z željo za sporazumom prepojeni položaj v deželi.

Vprašam župana, je li kaj ukrenil proti temu nečuvenemu atentatu na zdravo človeško pamet, proti nezaslišani odredbi, da se imajo volitve vršiti v hotelu »Union«. (Veliko razburjenje.)

Hribarjevi koraki.

Hribar odgovori, da je vlada prvotno določila, da se imajo volitve vršiti v dveh sekcijah v »Mestnem domu«, da se je pa potem premislila in določila štiri komisije, od kojih bi dve poslovali v hotelu »Union«. Ker župana takrat ni bilo v Ljubljani, proti tej naredbi ni bilo moč ničesar ukreniti in se je to že javno razglasiti moralo. Hribar pa je deželnega predsednika opozoril na to, da se s hotelom »Union« duhovi razburjajo. Opravil župan vzlic temu ni ničesar. Pač pa je kot poslanec mesta Ljubljane na merodajnih mestih storil potrebne korake proti »Unionu«. (Živahna pohvala.)

Telegrafičen poziv na Becka.

Dr. Tavčar nato predlaga, da naj se telegrafično pozove predsednika ministrskega kabineta, Vladimira barona Becka, naj prepreči atentat na zdravi človeški razum, učinjen od strani c. kr. kranjske deželne vlade, ki je s tem, da je za volivni kraj določila hotel »Union«, splošno razburila duhove. Ministrski predsednik naj ukrene vse potrebno proti temu činu skrajne neobjektivnosti in pristranosti in naj prepreči, da se ne bodo na dan volitev vsled ukrepa c. kr. deželne kranjske vlade, da se volitve imajo vršiti v »Unionu«, pripetile velike nesreče.

Moralični vitez Bleiweis.

Podžupan Bleiweis vitez Trsteniški povzame besedo in govori sledeče: Jaz moram kot načelnik policijskega odseka proti odredbi vlade omeniti samo to, da ima »Union« samo en uhod (!), dočim jih ima »Mestni dom« od desne in od leve (!), torej je »Union« že iz policijskega stališča nemogoč. Z vsem ogorčenjem pa moram iz policijskega stališča tudi to naglašati, da se taka resna stvar, kakor so volitve, ne sme vršiti v »Unionovi« dvorani, kjer se pleše, se prirejajo koncerti, kabareti itd. (Ogorčenje) in druge take nespodobne reči. (Živio-klici.)

Hribar bo Schwarzu vzlic temu častital.

Dr. Oražen nato predlaga, da mestni svet baronu Schwarzu, katerega je poslala v deželo nemška roka tepst Slovence, ne gre častitat na baronstvu. Hribar pravi, da se njemu v tem oziru ne more ukazovati, ali naj gre častitat ali ne. (Protestni klici!) Razume se pa, da v imenu občinskega sveta gospodu deželnemu predsedniku ne bom častital! (Živahni bravo- in živio-klici.)

Javni seji sledi tajna.

---

ubijati ljudi. Ako jo vzdigneš proti ljudem, bo usmrtila tebe. Počakaj, pokažem ti. Ukaži enemu svojih mož stopiti štirideset korakov dalje in zasadi drog sulice v zemljo tako, da bode ploščata stran ostrine obrnjena proti nam.«

V nekoliko sekundah se je to zgodilo.

»Toraj glej, jaz zlomim sulico.«

Ko sem skrbno pomeril, sem ustrelil. Kroglja je zadela ploščati del sulice in razbila ostrino na kosce.

Zopet se je vzdignil glas začudenja.

»Sedaj, Twala,« in izročil sem mu puško, »to čarovno cev podarim tebi in polagoma ti bodemo tudi pokazali, kako jo imaš rabiti; toda varuj se rabiti čar iz zvezd proti ljudem na zemlji,« in izročil sem mu puško. Vzel jo je jako oprezno ter jo položil pred svoje noge na zemljo. Pri tem sem opazil posušeni opici podobno postavo, kako se je splazila iz sence koče. Plazila se je po vseh štirih, ko pa je prišla do tja, kjer je sedel kralj, se je vzdignila na svoje noge, odvrgla kožuhovino, ki je pokrivala njen obraz in razkrivala skrajno nenavaden in čuden obraz. Bila je očividno stara ženska, ki je bila tako skrčene postave, da skoro ni bila večja kakor eno leto star otrok in je obstojala iz množine globokih rumenih gub. V teh gubah se je nahajala neka odprtina, ki je zavzemala mesto ust, pod katerimi se je čeljust zoževala v eno točko. Nosa ni bilo nobenega, in cel obraz bi bil skoro čisto podoben na solncu posušenemu truplu, ako bi ne bilo dvoje velikih črnih oči, še vedno polnih ognja in razuma, ki so se svetili in lesketali pod sneženo belimi obrvi, nad katerimi se je naprej bočila lobanja pergamentne barve. Kar se tiče glave same, je bila popolnoma gola in rumene barve, nagubana koža pa se je premikala in krčila kakor pri kaki kobri.

Ženska, ki je imela ta strašni obraz, ki nas je navdajal z grozo, ko smo jo gledali, je za trenutek mirno obstala, nato pa pokazala kožnat klopčič oborožen s skoro z en palec dolgimi nohtovi, ga položila kralju Twali na ramo in začela s tenkim, prodirajočim glasom:

»Poslušaj, o kralj! Poslušaj, o ljudstvo! Poslušajte, o gore in ravnine in reke, domovina kukuanskega ljudstva, poslušaj! Poslušajte, o nebo in solnce in dež in vihar in megla! Poslušajte vse stvari, ki žive in morajo umreti! Poslušajte vse mrtve stvari, ki morajo zopet živeti — da zopet umrjejo! Poslušajte, duh življenja je v meni in jaz prerokujem! Jaz prerokujem! Jaz prerokujem!«

Besede so utihnile v slabo ječanje in videlo se je, da se je strah polotil vseh, ki so jih čuli, in tudi nas. Starka je bila v resnici zelo strašna. (Dalje.)

MINISTRSTVO ZA JAVNA DELA.

Dne 11. t. m. se je vršila ministrska konferenca, v kateri so se posvetovali o proračunu za novoustanovljeno ministrstvo za javna dela. Proračunski odsek gosposke zbornice zahteva, da se program

n proračun novega ministrstva pravočasno predložita tudi gosposki zbornici.

ZVIŠANJE ČASTNIŠKIH PLAČ.

Nekateri avstrijski delegatje so prepričani, da ogrska delegacija glede predloga Latour - Schraffl ne bo edina. Pri skupni seji obeh delegacij bi velik del ogrske delegacije glasoval z avstrijsko, tako da bi bil predlog o zvišanju častniških plač sprejet. Zato pa voditelji neodvisne stranke skušajo preprečiti skupno sejo. — Hrvaški člani ogrske delegacije bodo baje glasovali za zvišanje častniških plač. Delegat fml. Tomišić je izjavil, da je zvišanje neobhodno potrebno. Tu se ne gre za politično, marveč za strogo gospodarsko vprašanje. Sicer pa bodo hrvaški delegatje glasovali le za mornariški proračun.

ODBOR DEVETORICE IN ITALIJANSKA PRAVNA FAKULTETA.

Odbor devetorice je imel 11. t. mes. sejo, v kateri se je bavil z italijansko pravno fakulteto, ki jo namerava vlada ustanoviti na Dunaju. Vsa predavanja in vsi izpiti bi bili italijanski. Fakulteti bi načeloval dekan, neposredno odvisen od naučnega ministrstva. Italijani so si baje že zagotovili v tem vprašanju pomoč krščanskih socialcev in dobili od vlade precizne obljube. V seji devetorice so razni govorniki izražali svoje pomisleke proti tej pravni fakulteti, ker bi potem zahtevali tudi Slovenci in Malorusi svoje pravne fakultete na Dunaju. Pri posvetovanju sta bila navzoča ministra Marchet in Peschka, ki sta sejo sprožila. Do sklepov ni prišlo.

ANGLEŠKI ZAKON V VARSTVO OTROK.

Vlada je predložila poslanski zbornici široko začrtan zakon v varstvo otrok. Vse že obstoječe tozadevne zakonske določbe se kodificirajo v korist otrok do 16 let. Poleg tega imajo stopiti v veljavo nova, stroga določila. Kaznovalo se bo n. prim. prodajanje smodk, svalčic, papirja za cigarete deci. Policija bo smela otrokom konfiscirati tobak in potrebščine za kadenje. Zakonski načrt odpravlja vse zaporne kazni za prestopke otrok. Ustanovi se posebno sodišče, ki bo kaznovalo prestopke otrok.

NESPORAZUMLJENJE MED AVSTRIJO IN RUSIJO.

V francoskem ministrskem svetu je dne 10. t. m. poročal francoski poslanik v Londonu Cambon o nesporazumljenju med Avstrijo in Rusijo glede balkanskih železnic. V Parizu so mnenja, da predloži nemška vlada posredovalen predlog glede mitroviške železnice; ta predlog da bo ugajal na Dunaju in v Peterburgu.

DOGODKI NA PORTUGALSKEM.

Bivši ministri, somišljeniki Franca, so sklenili, priporočiti svoji stranki, da pri bližnjih volitvah podpira vlado. — Sto političnih vjetnikov, ki so bili zaprti v trdnjavi Caxiar, so 10. t. m. izpustili na svobodo. V Lisaboni jih je velika množica pozdravljala s klici: »Živela svoboda!« — Tiskovna cenzura je popolnoma odpravljena. — Trupli dveh morilcev kralja in prestolonaslednika in truplo tretje osebe, ki so bili ob atentatu ustreljeni, so prepeljali iz mrtvašnice na pokopališče. Policija je o prevozu odredila obširne varnostne naredbe.

DOGODKI V MAROKU.

»Matinu« javljajo iz Tangerja, da se je sveta vojska Abdul Azisa dvignila iz Rabata ter da koraka proti Mekinesu in Fezu. Paša v Mekinesu je moral popraviti mestne utrdbe, ker kažejo sosedni rodovi sovražnost in se ne dajo podkupiti, da bi postali sultanu Abdul Azisu nezvesti. — General D' Amade brzojavlja 11. t. m.: Dve koloni, ki sta se bili združili, sta korakali v demonstrativne namene proti jugozapadu od Berrešida, ne da bi naleteli na odpor. Včeraj sta se utaborili pri Šukeldžemaiu.

KRIŽARENJE AVSTROOGRSKE ESKADRE.

Večina eskadre pod poveljništvom kontreadmirala pl. Zieglerja bo od marca najprej 8 tednov križarila po Sredozemskem morju ter obišče Malto, Kartago, Gibraltar, Alžir in Bizerto. Tega križarenja se udeleže vojne ladje »Nadvojvoda Karol«, »Nadvojvoda Friderik» in »Nadvojvoda Ferdinand Maks«. Dne 2. marca priplovejo v Malto, kjer jim priredi angleška posadka sijajen sprejem. — Ostali del eskadre se združi v flotilo torpedov, ki bo imela vaje ob dalmatinskih in istrskih obalih.

AVSTRIJSKI GENERALNI ŠTAB V POSESTI ITALIJANSKIH VOJNIH NAČRTOV.

»Il Sole de Adriatico« trdi, da je neki uradnik italijanskega ministrstva za notranje zadeve iz vojnega ministrstva izmaknil načrt znanega Ricciota Garibaldi, kako vdreti na Tridentinsko in zasesti Trst ter ga prodal avstrijskemu generalnemu štabu za 800 K.

RAUCH.

Zagreb, 11. febr. Baron Rauch se jutri (12. t. m.) poda v Budimpešto, odkoder se odpelje na Dunaj.

Dnevne novice.

+ **Liberalni poslanec, ki se blamira s svojo nevednostjo.** Današnja »Soča« vpije, da je liberalni goriški poslanec Štrekelj dosegel od ministrstva Primorski za nabavo sena podporo 140.000 K. Ta »Sočina« vest je pa le nova blamaža za poslanca Štreklja. Stvar je ta-le: »Primorski List« in »Gorica« sta opetovano vprašala poslanca Štreklja, koliko je on izposloval za Kras podpore. Dolgo časa je Štrekelj molčal, ker znano je bilo, da je Kras dobil le 3000 K. Štrekelj je molčal in bil lepo pri miru. S. L. S. je pa delala. Poslanec Fon je bil 19. dec. l. l. pri merodajnih činiteljih, nakar je poljedelsko ministrstvo nakazalo za Primorsko 145.000 in ne 140.000 kron, kakor trdi napačno imformirana »Soča«. Dne 12. jan. je bil poslanec Fon pri poljedelskem ministru Ebenchochu pritožit se, da so posamezni okraji premalo dobili in 14. jan. mu je bilo na tržaškem namestništvu obljubljeno, da bo namestništvo zahtevalo zvišanja podpore. 24. jan. je bil poslanec Fon v tej zadevi zopet pri poljedelskem ministru. Naravno, da podrobnosti o teh stvareh sedaj še niso za javnost. Iz onega, kar je pa »Soča« napisala in v svoji naivnosti celo debelo natiskala in iz tu povedanega, se da posneti: **Štrekelj je za nakazanih 145.000 K cela dva meseca pozneje izvedel kot pa naš poslanec.** Za to zadevo ni niti pičice napravil Štrekelj, ki o tem pojma nima, ampak poslanec S. L. S. Fon, ki je tozadevno v neprestani dotiki s poljedelskim ministrom. Ko je Gabršček na vprašanje »Primorskega Lista« in »Gorice« vprašal Štreklja, kaj je napravil, je Štrekelj storil imenitno »delo«, vprašal je finančnega ministra in ta mu je povedal to, kar je poslancu Fonu na interpelacijo S. L. S. izjavil že pred dvema mesecema. Baharija »Soče« ima torej ravno nasprotni uspeh, kakoršnega je liberalna stranka želela: novo, nesmrtno blamažo za Štreklja.

+ **Osebna vest.** Gospod dipl. inženir Jan. Rataj, absolvent visoke šole za zemljedelstvo na Dunaju, se je podal z ministrsko podporo v Prago, da tam proučuje gospodarsko organizacijo. Predmet njegovemu proučevanju bode češka kakor tudi nemška zadružna zveza v Pragi, istotako tudi posamezne vrste gospodarskih zadrug na Češkem.

+ **»Kmečka zveza« za kamniško dekanijo.** Deželno predsedstvo je potrdilo pod št. 128/pr. dne 10. januarja 1908 pravno ustanovitev društva »Kmečka zveza za kamniško dekanijo«.

+ **Cesar** je merodajnim krogom sporočil, da ne želi, da bi se ob njegovem vladarskem jubileju priredil slavnostni umetniški sprevod. Denar naj se rajše porabi v človekoljubne namene.

+ **Vodovod v Postojni** še vedno ne funkcionira in sicer zato, ker občina še zdaj ni izvedla pogojev, stavljenih od vlade na podlagi izvida zdravstvenega inštituta v Gradcu. Ti pogoji so boljša in obširnejša kanalizacija in odvažanje fekalij. Res lepe razmere!

— **Odgovornost hišnega posestnika za poškodbe, ki jih povzroči s strehe padli sneg.** Dne 11. t. m. je najvišji sodni dvor izrekel svojo sodbo v zelo važni tožbi glede odškodnine za pasante in hišne posestneki. Pri okrožnem sodišču v Reichenbergu je neka dama tožila posestnika hiše, s katere se je usul sneg ter jo težko poškodoval. Zahtevala je odškodnino za bolečine, za zdravljenje itd. Toženi posestnik je odklonil plačilo odškodnine, ker ni mogel uvideti, da se bo sneg usul s strehe. Prva inštanca je obsodila posestnika v plačilo odškodnine z ozirom na to, da je dolžnost vsakega hišnega posestnika, da vse ukrene, da odvrne lahko nevarnost; opustitev takih varnostnih priprav utemeljuje posestnikovo krivdo in s tem tudi povrnitev odškodnine. Tudi tožiteljica je kriva pri nezgodi, ker je videla, da se sneg lahko usuje s strehe ter se kljub temu ni izognila nevarnemu mestu. Z ozirom na to je prva inštanca odškodnino znatno znižala. Tudi višje sodišče v Pragi in najvišji sodni dvor sta potrdila to sodbo.

— **Mestni predor v Trstu.** Včeraj so izročili prometu prvi del mestnega predora pod hribom »Fornace«. Za sedaj je namenjen za pešce in vozove; pozneje bo vozil po njem tramvaj iz trga Goldoni na pokopališče pri Sv. Ani. Predor je dolg 3476 m, širok pa 15 metrov in pol, visok 7 metrov in en četrt. Vsa dela so stala okolu 900 tisoč kron.

— **Štrajk pekov v Pulju** še ni končan. Nočejo popustiti delodajalci, delavci pa ne morejo. Osrednja zveza pekov na Dunaju je obljubila štrajkovcem pomoči tudi za leto dni. Pregovori so pretrgani.

— **Prijatelj ustrelil prijatelja.** Šestošolec na hrvaški gimnaziji na Reki, Jožef Sklijan je v šoli kazal svojemu součencu Viktorju Baretiču revolver. Neki drugi dijak je prijel Sklijana od zadaj za roko, vsled česar se je revolver izprožil in krogla je predrla Baretiču skozi oko v možgane. Baretič je bil takoj mrtev. Ko je Sklijan to videl, je tekel na stranišče in si pognal krogljo v prsi. Sklijan je smrtnonevarno ranjen.

— **Veliki blagovni semenj v Velikih Laščah** se vrši letos šele 24. februarja, to je v ponedeljek pred sv. Matijem.

— **Iz Metlike** se nam poroča: Prišel nam je v roke odlok tukajšnjega sodišča z dne 11. jan. 1908. Iz tega posnamemo, da so imeli občinski sirotinski sveti, ki jih je že predlansko leto vpeljal naš sodnik Fran Regally krasne uspehe. — Ta kot predsednik obč. sirotinskih svetov nabral je skupaj lep znesek 1013 K 80 v. Iz te svote dal je za 71 obuval ter tri obleke znesek po 534 K 98 v, ter za nakup najpotrebnejših učil 110 K, torej skupaj znesek po 644 kron 98 v. Sirotinski zaklad znaša sedaj še 368 k 82 v. Da bi rastlo med ljudstvom še večje zanimanje za dobro stvar, sestavil je imenovani sodnik pravila: »Društvo za otroško varstvo in mladinsko skrb v metliškem sodnem okraju.« Ta pravila, ki so prav stvarno sestavljena, so že predložena deželni vladi v Ljubljano v odobrenje. Sodnik Regally se je med drugim mnogo trudil za obč. sirotinske svete, kakor je že »Slovenec« opetovano poročal s pohvalo. Radi svojega požrtvovalnega dela pa je tudi dobil pohvalo in priznanje na najvišjem mestu.

— **Veselica prostovoljnega gasilnega društva na Vrhniki** obnesla se je v nedeljo dne 9. t. m. nad vse pričakovanje izborno. Obširni prostori hotela »pri črnem orlu« bili so natlačeno polni. Med navzočimi opazili smo mnogo gostov iz okolice, sosebno Verda, od koder je dospela tudi deputacija ondotnega gasilnega društva, Ljubljane in Logatca. Kmalu po 8. uri razvil se je v stranski dvorani ob marljivem sviranju postojnskega šramelna jako živahen in animiran ples, ki je trajal do ranega jutra. V ostalih prostorih pa so ljubke gospice in gospe prav pridno razpečavale številke bogatega srečolova, katere so tudi v najkrajšem času pošle. Vsa čast in hvala bodi darovalcem krasnih dobitkov za srečolov, kateri je donesel gasilni blagajni lepo svotico. Proti jutru vnela se je s korijandoli in serpentinami pravcata bitka, katera je dala povod obili neprisiljeni živahnosti in smehu. Sploh je prireditev tako v moralnem kot gmotnem oziru popolnoma uspela in je gasilnemu društvu, kot njega neumorno delujočemu načelniku gosp. Mayerju, na krasnem uspehu le častitati. R. Š.

— **Garjavost** se je pojavila med gamzi okolu Ljubela in na Golici.

— **Društvo zdravnikov na Kranjskem.** Izredni občni zbor se vrši v petek, dne 28. februarja 1908, ob pol 8. uri zvečer v mali dvorani hotela »Union« z naslednjim sporedom: 1. Poročilo predsednika; 2. čitanje zapisnika; 3. referat o razdelitvi dr. Löschner-Maderjeve ustanove; 4. samostojni predlogi članov.

— **Tečaj za šivilje** priredi v Gorici društvo za pospeševanje male obrti, in sicer prihodnji mesec.

— **Umrla** je v Solkanu gospa Ana Koršič v visoki starosti 88 let.

— **Z blatom mažejo** v Trstu zaporedoma slovenske table. V zadnjem času so onesnažili napis »Jadranske banke«, potem tablo trgovca Ercegovca, zdaj pa napis »Slovanske knjigarne« Josipa Gorenjca v ulici Valdirivo št. 40. S takim pobalinstvom laški blatonosci delajo le reklamo za slovanske tvrdke.

— **Častni občan sežanski.** Občinski zastop v Sežani je podelil svojemu rojaku g. dr. Gustavu Gregorinu, odvetniku v Trstu, častno občanstvo.

— **Poročila** se je gospica Rezi Mally iz Spod. Idrije z gospodom Francom Božičekom trgovcem istotam.

— **Umrla** je v Gorici posestnikova soproga Neža Fratnik. — Včeraj zjutraj je umrl gostilničar Miserit, bivši stavec »Narodne tiskarne«. R. i. p.!

• • •

Usodna pozabljivost.

V Belgradu je ob trdnjavi na straži stoječi infanterist Ratko Ilic streljal na nekoga patruljo in težko ranil poročnika Nikoliča, enega infanterista pa lahko ranil. Nikolič je pozabil na izmenjevalno geslo. Ilic je na to samega sebe ustrelil.

Ljubljanske novice.

lj **Kandidat za ljubljansko mesto gospod dr. Ivan Tavčar** je v včerajšnji seji občinskega sveta nastopil s tistim ponosnim patosom, ki nam je od nekdaj najbolj ugajal na njem. Z veseljem vzamemo na znanje njegovo izjavo, da je vnet za redno delovanje deželnega zbora in na nas bo, da se tudi glede naše stranke ne bo zmotil. Najlepši temelj za mirno in bratovsko delovanje je torej ustvarjen. Ker »S. L. S.« ne želi drugega, kakor pripraviti po zboljšani volivni pravici deželni zbor do plodonosnega dela, kakor se je naglašalo tudi na zborovanju naših zaupnikov, in ker je tudi dr. Ivan Tavčar tega mnenja, bo pri obojestranski dobri volji gotovo šlo vse gladko. Pa ne! Dr. Tavčar je zagledal naenkrat grozeč gromonosen oblak, ki se je razprostrl nad slogo kranjskih deželnih očetov. Schwarz hrepeni po boju, po krvi, po poboju in po bratomornem klanju! Dokaz za to: Volilo se bo v »Unionu«! Bog se usmili! Ali se je že kdaj kaj strašnejšega zgodilo? Vitez Bleiweis se je ves zgrozil od samega globokomoralnega ogorčenja: Pomislite, v dvorani, v kateri igrajo včasih celo muzikanti, se naj opravlja sveti in častitljiv posel volitev! Kaka profanacija! Dr. Tavčar pa vidi že v krvi ležeče žrtve te strašne odredbe in kliče maščevanje z nebes nad brezbožnega deželnega predsednika, ki žene v smrt in kri nesrečne ljubljanske volivce. Tako izborno smo se zabavali, ko smo to čuli, da nas je takoj minula influenca. Becka bodo zadušili s samimi brzojavkami, če gre tako dalje. Pa vse to ogorčenje je čisto nepotrebno. Da se prvotna odredba magistrata, po kateri naj bi se volilo v ozkih prostorih Mestnega doma, ne da vzdržati, je pač jasno. Prosimo Vas: Tri tisoč volivcev potisnite na tiste ozke, skrajno neprimerne stopnice v »Mestnem domu«! Načelnik policijskega odseka naj vendar pride pogledat »Union« in se bo prepričal, da ni bolj pripravnega, uprav idealnega kraja za volitve, kakor je velika dvorana v »Unionu«. Lep načelnik policijskega odseka, ki še ne ve, koliko vrat ima »Unionova dvorana« na vseh straneh, od spredaj in od zadaj! Vendar bo, kakor smo informirani, ob volitvah popolnoma ločena od hotela in gostilne. Dvorana je tako popolnoma zase ločena hiša, ki nima nobene zveze z gostilno. Kje pa dobite tako vzoren lokal pri tleh, sredi mesta, s tako širokimi uhodi, tako prostoren, zračen, zdrav, svetel, v vsakem oziru simpatičen, kakor je »Unionova« dvorana! Ker bo Beck zdaj gotovo predložil ministrskemu svetu vprašanje, ali je »Unionova« dvorana pripravna ali ne, se nadejamo preiskave, ki bo v veliko reklamo za »Union«. S tem je torej občinski svet nekaj dobrega storil, in če bo prišel baron Beck v Ljubljano, gotovo ne bo zamudil, da si ogleda ta slavni »Union«. Sicer pa vemo, odkod izvira dr. Tavčarjeva ogorčenost. Volivci od A do L. bodo volili v Mestnem domu, od M do Ž pa v »Unionu«. Ker spada dr. Tavčar brez lastne krivde v drugi del alfabeta, bo moral prelomiti svojo slovesno zarotitev ter prestopiti prag »Unionove« dvorane. Še bolje pa stori, ako zvest samemu sebi na dan volitve »Union« krepko bojkotira.

lj **Preganjavec ljubljanske megle,** znani sodovičar Ivan Kunčič, ki je svoj čas kandidiral za državnega poslanca in prorokoval, da bode pregnal ljubljansko meglo in pravil, da se bode znosila na barje v vrečah, je pobegnil iz Ljubljane s svojo služkinjo Marijo Kanajzlerjevo, zapustivši za seboj nešteto dolgov. Kunčič, ki je še ne dolgo kupil hišo na Rimski cesti št. 17, je začel gostilniško obrt in jemal na kredit, koder je kaj dobil. Nekoliko časa je šlo dobro, ko pa je denar potekel, začeli so se pustni časi in prišlo je do rubežni. Parček se je časih sprl, a vse to jih ni razdružilo. Kunčič se rubežni ni nič bal, če so mu kaj zarubili, je takoj drugi dan zopet prodal, a ker so bile slednjič tla le prevroča, ga je vzela noč. Do Trsta ga je spremil neki Alojzij Bianchini, ki bi imel po njegovem odhodu prevzeti v hiši gostilno. Bianchini je v Trstu pokazal Kunčiču, kje naj si kupi karto do Amerike. Vrnivši se je ostrmel. Izginila je med tem tudi Kunčičeva služkinja Marija Kanajzlerjeva in mu odnesla zlato uro in še več drugih reči. Kunčič je ostal dolžan celo brivcu, in rekel, da bode plačala dolg Kanajzlerjeva. Policija v Trstu je, kakor se nam poroča, obadva izsledila in pri njih našla baje 4000 kron. Kunčič pa bode kmalu imel priložnost priti v Ljubljano v spremstvu in bode sedaj morebiti povedal, kako pregnati ljubljansko meglo na barje.

lj **»Ljubljana«** ima jutri, v četrtek ob pol 9. uri zvečer vajo v »Unionu«. Gg. pevci, zberite se polnoštevilno! Izključeno je, da bi kdo javno nastopil, če ni obiskaval pevskih vaj redno vsak četrtek. — Pevovodja.

— **Pojasnilo.** K včerajšnjemu poročilu občnega zbora godbenega društva za Ljubljano in okraj (društvo štev. 37 zveze avstro-ogrskih godbenikov) nam je pojasniti da je prejšnji blagajnik pred tremi tedni vsled gotovega vzroka nenadoma odstopil — ter celo blagajno v popolnem redu izročil sedanjemu blagajniku. Nered je nastal v računih le vsled tega, ker je meseca majnika moralo več godbenikov zapustiti Ljubljano ter so deloma iz društva izstopili, deloma pri drugih zavez. društvih zglasili. Tudi v mrliško-podporno društvo se je mnogo članov vpisalo, ampak še niso vplačali precej občutnih doneskov — sosebno, ker je bilo prvo leto z vpisavo, dobavo časopisa, legitimacijskih knjižic itd. itak mnogo bremena za ustanovitelje društva.

lj **Menežarija.** Danes je prišla v Ljubljano menežarija g. Karola Kluckega z 11 vozmi in se nastanila v Latermanovem drevoredu. Prva predstava bode v soboto zvečer.

lj **Gospa Danilova** gostuje prihodnjo nedeljo na slovenskem gledališču v Trstu v ruski drami »Tuji kruh«.

lj **Novo društvo.** Deželno predsedstvo za Kranjsko je potrdilo pravila »Društva za otroško varstvo in mladinsko skrb v sodnem okraju Ljubljana.« Ker ima to društvo res plemenit in blag smoter, naj bi našlo res mnogo podpornikov.

IZPREMEMBA ZRELOSTNIH IZPITOV.

Dunaj, 12. febr. Koncem marca izide naredba naučnega ministrstva o izpremembi določb za zrelostne izpite na gimnazijah. Novo bo to, da se odpravi vse pismene naloge, razen prevodov iz latinščine in grščine v materni jezik in stilističnega sestavka v nemščini. Abiturijenti pa bodo sami si smeli izbirati med tremi temati: iz zgodovine, naravoslovja in iz splošne prosvete. V tej poslednji nalogi naj maturanti pokažejo, v koliko so v slovstvu doma, svojo zrelost in inteligenco.

Telefonska in brzojavna poročila.

ITALIJANSKO VSEUČILIŠKO VPRAŠANJE.

Dunaj, 12. febr. V odseku devetorice je naučni minister glede na italijansko vseučiliško vprašanje sledeče povdarjal: V Trstu vlada italijanske pravne fakultete ne dovoli, ravnotako ne v kakem mestu na Tridentinskem. Pripravljena je pa ustanoviti jo na Dunaju. Ti pravni in filozofski kurzi bi ne bili v nobeni zvezi z dunajskim vseučiliščem, temveč od njega ločeni tako glede na kraj, kakor glede na organizacijo. Italijanska fakulteta bi imela svojega dekana, neposredno odvisnega od naučnega ministra, svoje profesorje, svoje docente, svoje pisarniško osobje in svoje dijake. — Italijani Marchetu zelo zamerijo, da se mu ni zdelo vredno o tem vprašanju posvetovati se z italijanskimi poslanci, ampak z nemško devetorico.

POLOŽAJ NA PORTUGALSKEM.

Madrid, 12. febr. Iz Lizbone se poroča, da je mir le navidezen; ako bi med republičanskimi strankami ne bili izbruhnili stari prepiri, bi monarhije bilo v par dneh konec. Liberalne naredbe Manuela II. ne napravljajo nobenega vtisa na ljudstvo, ker se jih smatra kot znamenje velike slabosti. Za rodbine kraljevih morilcev je nabranih že 10.000 lir. Republičani so nameravali trupla kraljevih morivcev in nekega Costa, ki je bil od policije po nedolžnem ustreljen, slovesno pokopati, pa je policija to namero preprečila. Včeraj so se otvorila zopet gledišča. Časniki zelo hujskajo, o izpuščenih republičanskih jetnikih pripovedujejo, da so jih v zaporih mučili. Poslanec Costa, ki je zasnoval nameravani državni preobrat 28. januarja, izjavlja, da bo takoj začel predpriprave za razglasitev republike.

FRANCO V GENOVI.

Genova, 12. febr. Franco je dospel semkaj včeraj zvečer s svojo ženo in sinom. Žurnalistov ne sprejema. Ložira v hotelu »Savoia«. Izjavlja, da se ne bo več udeleževal političnega življenja.

ŽITNE CENE.

Budimpešta 12. februarja.

Pšenica za april	12·05
Pšenica za oktober	10·43
Rž za april	10·68
Koruza za maj	6·87
Oves za april	8·—

Efektiv: 10 višje.

Meteorologično poročilo.

Višina n. morjem 306·2 m, srednji zračni tlak 736·0 mm

Dan	Čas opazovanja	Stanje barometra v mm	Temperatura po Celziju	Vetrovi	Nebo	Padavina v 24 urah v mm
11	9. zveč.	748·4	−0·7	sl. szah.	pol. obl.	
12	7. zjutr.	46·6	−4·0	sl. jvzh.	jasno	0·0
	2. pop	44·6	6·0	sl. svzh.	„	

Srednja včerajšnja temp. −1·2°, norm. −0·6°

Zahvala. 370

V veliko tolažbo nam je bilo pri britki izgubi dobrega očeta

Frančiška Raktelja

šolski ravnatelj v. p.,

izraženo sočutje in mnogobrojno spremstvo na zadnji poti k sv. Križu.

Osobito pa se zahvaljujemo darovalcem vencev, veleč. gosp. župniku o. Hugolinu Sattnerju, veleblagorodnim gospodom županu Ivanu Hribarju, dež. sod. predsedniku Albertu Levičniku, dež. šol. nadzornikoma Frančišku Hubadu in Frančišku Levcu, državnemu pravdniku Frančišku Trenzu slavnemu profesorskemu in učiteljskemu zboru, dragim prijateljem in znancem in gg. pevcem.

Pokojnega očeta priporočamo v blag spomin in pobožno molitev.

Ljubljana, dne 12. febr. 1908.

Žalujoči ostali.

Nekje ob meji je **naprodaj**

veleposestvo,

na katerem se opravlja večja obrt ter staroznana obcestna gostilna. Posestvo meri 60 oralov zaraščenega gozda, 40 oralov njiv in travnikov, večji mlin ter lastno vodno moč katera se lahko porabi za večje gonilo. Cena je jako nizka, pogoji ugodni.

Kupci, ki se želijo pečati z večjim obrtom ter posestvom, v prvi vrsti je priporočati lesno trgovino, naj se obrnejo na upravništvo „Slovenca". 368 3—1

Zaradi preselitve **prodam** svojo

hišo v Grahovem

z dobro vpeljano in dobro idočo trgovino z mešanim blagom, gostilno in žganjetočem, hlevom in lepim vrtom. 367 2—1

Hiša stoji na najugodnejšem kraju, nasproti župne cerkve, na vogalu ob deželni in okrajni cesti in je zaradi tega za vsako trgovino zelo ugodna. V hiši je tudi c. kr. poštni urad. Vse drugo ustno ali pismeno.

Hinko Likar, nadučitelj in posestnik v :: Grahovem pri Cerknici. ::

HIŠA

v mestu, z gostilno, pekarijo, več stanovanji, 2 kleti, 2 prostorni skladišči ali delavnici, 2 veliki dvorišči, torej pripravna za vsako trgovino ali obrt, se ugodno **proda.** — Pismena vprašanja naj se stavijo pod štev. **„244"** na upravo lista. 365 1

Proda se

hiša štv. 40

v **II. Bistrici na Notranjskem** z jako ugodno lego, z dobro idočo gostilno, velikim gospodarskim poslopjem, vrtom in z nekaj zemlje. 371 2—1

Tozadevne ponudbe naj se odpošljejo na naslov **Ferdinand Kranjec,** stud. techn. **IV. Dunaj, Tehnika.**

Ženitna ponudba.

Gospodična, ki ima denarja čez 2000 kron, se želi seznaniti v svrho ženitve z gospodom 30 do 40 let starim, z dobro stalno službo. Udovci brez otrok niso izključeni. Na ponudbe brez natančnega naslova in slike se ne bo oziralo. Ponudbe se pošiljajo na upravništvo „Slovenca" pod „Ž. U." 349 3—1

Odda se takoj za 1. junij

LOKAL

primeren za vsako obrt ali tudi prodajalno, v novi hiši na jako prometni cesti. Več se poizve pri lastniku hiše **Gornja Šiška št. 19.** 373 2—1

Pozor! Čitaj! Pozor!

Slavonska biljevina.

Ta je napravljena iz najboljših gorskih zelišč ter se izvrstno in z najboljšim uspehom vporablja proti zastarelemu kašlju, bolih v prsih, prehlajenju v grlu, hripavosti, težkem dihanju, astmi, pljučnem kataru, suhem kašlju, tuberkulozi itd.

Delovanje izborno, uspeh siguren. Cena je franko na vsako pošto za 2 steklenici 3 K 40 vin., 4 steklenice 5 K 80 vin. po povzetju, ali če se pošlje denar naprej. — Manj kot 2 steklenici se ne pošilja. Prosimo, da se naroča naravnost od 2728

P. Jurišića, lekarnarja **v Pakracu štev. 65 (Slavonija).**

Razpis službe občinskega tajnika.

Podpisano županstvo razpisuje **službo občinskega tajnika** z mesečno plačo K 70.

Prednost imajo penzijonisti, ki so v tej službi že izvežbani.

Prošnje z izpričevalom o dosedanjem službovanju je vložiti

do 1. marca t. l.

pri županstvu. 366 3—1

Mestno županstvo v Radovljici, dne 11. svečana 1908.

Veliki blagovni semenj

v Velikih Lašcah

se radi prestopnega leta ne vrši letos dne 17. februarja ampak

v ponedeljek pred sv. Matijem,

to je **dne 24. februarja.** 369 2—1

Oživljeni Prešeren! **Najoriginalnejši književni pojav!**

Ves Prešernov rokopis za 20 K.

Našel se je lastnoročni Prešernov rokopis „Poezij", ki ga je zložil za prvi njih natis! Podpisana tiskarna ga potem subskripcije izda v polnem obsegu (168 strani) v natančnem posnetku (faksimile) z vsemi pripiski.

Izvod, v svinjsko usnje vezan, bo stal 20 K.

Naročila naj se izvolijo doposlati do 20. februarja podpisani tvrdki.

Prospekt in vzorec se pošlje na želje na vpogled. 372 1

Blasnikova tiskarna, Ljubljana (Breg).

Podružnica v Spljetu.

Delniška glavnica: K 2.000.000.

Ljubljanska kreditna banka v Ljubljani, Stritarjeve ulice štev. 2

sprejema **vloge na vložne knjižice** in na **žiro-račun** proti **4½%** obrestim.

Vloge na tekoči račun, koje ostanejo vsaj **60 dni** naložene, obrestuje proti **8dnevni** odpovedi s **5%.**

Rentni davek od vlog na knjižice plača banka sama.

Podružnica v Celovcu.

Rezervni fond: K 200.000.

Izdajatelj: Dr. Ignacij Zitnik. Tisk »Katoliške Tiskarne«. Odgovorni urednik: Ivan Štefe.

„Jutro.“

Zagreb, 10. febr. 1908.

Listov res ne manjka Hrvatom. Razdrobljeno strankarstvo je razdrobilo tudi časnikarstvo in listov in lističev kar mrgoli po Hrvaški, tako da se človek čudi, kako morejo vsi izhajati. Seveda vsled količine trpi kakovost.

Danes pa je izšel nov tednik s pomembnim imenom »Jutro« — glasilo Pijevega društva. Pijevo društvo ima namen, da se bori proti slabemu časopisju in z dejansko podporo ustanavlja, krepi in razširja katoliške liste, ne da bi se mešalo v strankarstvo. Dovolj, da je list katoliški, bodi potem katerekoli stranke. S tem načelom je nastopilo Pijevo društvo tudi na Hrvaškem — in evo njegovega glasila, mladega »Jutra«.

Imamo sicer katoliško tiskovno društvo v Zagrebu, ki izdaja »Hrvatstvo«. Gotovo gre »Hrvatstvu« prvenstvo glede katoliškega časopisja na Hrvaškem. A tiskovno društvo ne kaže dovolj tiste agitatorične sile in žilave bojevitosti, s katero edino je mogoče prodreti. Tudi so politične borbe potegnile »Hrvatstvo« s seboj, enkrat na to, drugič na drugo stran, tako da sta bili slednjič najboljši časnikarski sili, ki sta se posvetili katoliškemu časnikarstvu, gospoda dr. Milobar in dr. Slavik, prisiljena, zapustiti »Hrvatstvo«.

Na Hrvaškem se dobé dobri katoličani v vseh strankah, a povsod se postavi v prvo vrsto strankarstvo, vera je pa zadnja stvar, o kateri se v javnosti niti ne govori. Te razmere so podobne onim na Francoskem; indiferentizem in čisto napačno umevanje socialnih in političnih vprašanj izvirata iz njega.

Pijevo društvo s svojim glasilom zato neče dregniti v nobeno stranko, ampak hoče biti med dobrimi katoličani vseh strank ona vez, ki jih druži in jih polagoma približuje. Zdi se nam, da je to prava pot, da se pride polagoma do neke katoliške stranke hrvaške, ki bi bila vseobsežna in odločujoča za vso hrvaško javnost, kajti sedanje stranke so vse tako ostro ločene, da je težko najti tako zbližanje. »Jutro« utegne ostrine izbrusiti in počasi približati osebe, ki sicer ne morejo najti skupnega temelja. Vera je pa vendar ona skupna podlaga, na kateri se lahko združijo vsi dobro in pošteno misleči, da iz krščanskih socialno-političnih načel ustanovijo dobro in koristno organizacijo.

Duševni oče Pijevega društva na Hrvaškem je dr. Anton Mahnič, ta iskreni in goreči apostol katoliškega pokreta. S svojega skalnatega otoka je on buditelj cele Hrvaške; neizprosni borivec za prava cerkve in hrvatstva je podoben tudi sejavcu, ki seje dobra semena, in hrvaška zemlja jih je sprejela in začela so kliti in rasti.

Z veseljem pozdravljamo torej glasilo novega katoliškega gibanja. Kakor vidimo, zasleduje vrlo urejevani list tudi krščansko-socialno gibanje na Slovenskem. Drago nam bo, če se bomo mnogokrat srečali pri tem delu ter si medsebojno šteli uspehe na tem polju. Bodi »Jutro« res početek novega svetlega dne hrvaški domovini.

Državni zbor.

Dunaj, 11. febr. 1908.

Proračunski odsek

je danes nadaljeval razpravo o direktnih davkih. Govorilo je več govornikov, mej njimi finančni minister dr. Korytovski. Rekel je mej drugim: Vlada želi, da se državni proračun reši ustavnim potom, toda čimpreje mogoče. Razprave so preobširne in proračun zopet ne bode rešen v pravem času, ako se govori ne okrajšajo. Kar se tiče davkov, je stara resnica, da jih nihče ne plačuje z navdušenjem. Zato se ponavljajo pritožbe o vedno rastočih davčnih bremenih. In vendar država ne more zniževati davkov, ako rastejo potrebščine od leta do leta. Pač pa je mogoča in opravičena reforma raznih davkov v tem smislu, da se razmerno olajšajo bremena revnejšim slojem prebivalstva. Ako pa pomislimo, da bode treba v kratkem šteti večje svote za vojaštvo, deželam in za starostno zavarovanje, potem pač ne moremo kar črez noč črtati ves zemljiški davek, kakor to zahtevajo kmečki poslanci. Dne 7. sušca se snide enketa, ki se bode bavila z vprašanjem, kako je mogoče uravnati deželne finance. V kratkem pa vlada predloži zbornici reformo hišnega davka. Vlada hoče primerno znižati hišni davek nižjim vrstam, zvišala pa se bode pridobnina in borzni davek.

Za ministrom je govoril socialni demokrat dr. Renner, ki je kot knjižničar na univerzi gotovo čital mnogo, a ne primerjal z dejanskimi razmerami. Tako je trdil, da so zadnja desetletja rastli razni davki, le zemljiški ne, kar ni pravično. Ta in druge trditve so vzbujale glasne ugovore.

Poslanec Žitnik

je rekel v svojem in v imenu tovariša dr. Korošca:

Reforma raznih davkov spada v področje davčnega odseka; pravico pa imamo v tem odseku, da glede na nujno potrebno davčno reformo izražamo svoje želje in dajemo navodila. Soglasna sodba je, da je davčni zakon iz leta 1896. pomanjkljiv, da, v mnogih ozirih naravnost krivičen. Vzemimo zemljiški davek. Ta je postal za malo in srednjo kmečko posest že neznosno breme, pod katerim zdihuje prebivalstvo. Prvič je zemljiški posestnik v primeri z mobilnim kapitalom mnogo previsoko obdačen. Zemljiški davek iznaša 22·7% čistega dohodka ali z odštetim popustom 19·3 %, dočim plača kapitalist od svoje rente le 1·5 do 3 %. Drugič ne smemo pozabiti, da mora posestnik zemljišča plačevati razne deželne, občinske, okrajne, zdravstvene in druge priklade, katere ravno tako nečuveno pomnože posestvu davčno breme. Ta krivica pa je še večja, ako jemljemo v poštev, da je zemljiški davek enak tudi od zadolženega posestva. Torej plačuje zemljiški posestnik davek od svojega dela, ne pa od čistega dohodka, ki ga nikjer ni. Zato se moramo čuditi dr. Rennerju, ki je trdil, da uživajo zemljiška posestva nekake predpravice. Ko bi bilo to res, potem pa vprašam, zakaj pa rastejo dolgovi že črez skrajno mejo? Ljudje vendar niso sami zapravljivci? Zakaj beže mali kmetje s trebuhom za kruhom v Ameriko in druge kraje? Zato, ker ga zemlja domača več ne prereja. Davki in davščine rastejo, delavci so vedno dražji itd., dohodki pa razmerno manjši, ker pridelki nimajo stroškom primerne cene. To je vzrok, da se množe tudi prodaje. Tako je bilo dražbenim potom v letih 1901—1905 prodanih 65.600 posestev za 70 milijonov, dočim so bila cenjena na 95 milijonov. Prodana so bila pod ceno, v izgubo zemljiškim posestnikom. Samo leta 1905. je bilo siloma prodanih 12.350 posestev. In pri tej priliki se je zopet pokazalo, da so posestva najbolj zadolžena v planinskih deželah; na Kranjskem že za 50 odstotkov presegajo dolgovi vrednost zemljišč. In dr. Renner še trdi, da se zemljiški posestniki redé na stroške delavskih množic.

Kar se tiče hišnorazrednega davka, moram reči, naj se popolnoma odpravi za one prostore, ki jih kmet ali mali obrtnik potrebuje za svoje stanovanje, svoje družine in svojih poslov. Kmečka hiša ne donaša nobenih dohodkov, torej mora biti tudi prosta hišnorazrednega davka.

Hišnonajemninski davek pa je v Avstriji itak najvišji v celi Evropi. Hišni posestnik plača 40 do 50 % davka od najemnine. Naravno je torej, da davek zvrača na najemnike, kar ima razne slabe socialne, gospodarske in zdravstvene posledice. Hišnonajemninski davek se mora znižati. Dočim plačaš od kapitala 6000 kron osebne dohodarine 72 kron, plača hišni posestnik poleg te osebne dohodarine še 1800 K hišnega davka. Dočim plača v Monakovem hišni posestnik od hiše, ki mu donaša najemnine 3640 mark, davka 332 mark, plača ga od enakega dohodka n. pr. na Dunaju 1200 mark, torej nad trikrat več. Isto velja za ostale kraje. Hišni davek se torej mora primerno znižati.

Kar se tiče davčnih olajšav vsled toče in drugih uim, je pač splošna želja, naj bi se cenitve hitreje in blagohotneje vršile. Državnim podporam vsled uim pa se ne moremo popolnoma odreči, ako so poškodbe razmerno velike in dokler ne dobimo državne zavarovalnice proti toči in drugim rednim uimam. Konečno še pripomnim, da nikakor ne moremo pritrditi dr. Rennerju, ki je trdil, da si deželni zbori nekoliko prilaščajo pravice državnega zbora. Nasprotno je res: vzeli so deželnim zborom davčno in razne druge pravice, pustili pa so jim skrb za šole, bolnišnice in druge kulturne potrebe. Dežele ne morejo ustrezati zahtevam časa, ako jim država ne prepusti določenih dohodkov.

MADŽARSKI NAPISI NA ŠOLAH NA OGRSKEM.

Naučni minister grof Apponyi je izdal naredbo, da morajo vse šole, s katerimkoli naučnim jezikom, imeti zanaprej madžarske napise. Šolam, katerih naučni jezik ni madžarski, smejo šolske oblasti na dotično prošnjo dovoliti poleg madžarskih tudi nemadžarske napise, ki pa ne smejo biti večji od mažarskih.

RAZSODBA ZARADI LAŠKO-NEMŠKEGA SPOPADA V CALLIANU.

Rovereto, 10. februarja. Razsodba zaradi spopada med Nemci in Lahi v Callianu in Pergine na Tridentinskem je sledeča: Frederico de Martin štiri tedne zapora, Luigi Bertotli štiri tedne ječe, Luigi Janeselli tri tedne zapora, inženir Stolcis dva tedna, Unterwegher, ker je vrgel na profesorja Meyerja iz »rajha« gnjilo jajce, 10 K globe, ostali so obsojeni na dva do tri dni aresta, drugi pa oproščeni.

VOJSKA MED RUSIJO IN TURČIJO?

Berolin, 10. februarja. »Standard« poroča, da so v Rimu diplomaški krogi zaradi nasprotja med Rusijo in Avstrijo glede na Aehrenthalove balkanske železniške načrte zelo vznemirjeni. Rusija hoče Carigrad vtakniti v žep, Avstrija pa polastiti se Soluna. Bati se je vojske med Rusijo in Turčijo. Turki imajo v Makedoniji pripravljenih 100.000 mož. Rusi očitajo Turčiji, da se dá od Nemčije voditi, da je prijazna Avstriji, Rusiji pa dela ovire.

PETROV,

znani ruski duhovnik, ki je od svetega sinoda ekskomuniciran, pride te dni v Sofijo, odkoder se poda v Srbijo in na Hrvaško predavat o reformi pravoslavne cerkve.

NOVO HOLANDSKO MINISTRSTVO

je sledeče sestavljeno: Heemskerk (notranje zadeve), Demarees van Swinderen (zunanje), Nelissen (pravosodje), Kolkmann (finance), Talma (poljedelstvo), Bewers-Idenburg (kolonije), Sabron (armada), Wentholt (mornarica).

Gospodarstvo.

— **Iz Mengša.** Mlekarska zadruga v Mengšu je priredila od 27. do 31. prosinca t. l. štiridnevni kmetijski poučni tečaj, ki se je izvrstno sponesel. Prva 2 dni je bilo poslušavcev do 200, zadnja dva dni, v sredo in četrtek, jih je bilo do 300. Bila je to zares kratka kmetijska šola. Z veseljem so mladi in stari prihajali k predavanjem. Predavanja so bila raznovrstna. Govorilo se je o agrarni politiki, o živinoreji, izboljšanju hlevov, o živinorejskih zadrugah, o obdelovanju travnikov, osuševanju močvirij, o mlekarstvu, gnojenju, o zadružništvu, prašičjereji, perotninarstvu, sadjarstvu, živinozdravništvu itd. Predavanja so bila ljudem zelo všeč. Zato je bilo tudi vsak dan več poslušavcev. Mnogi so izražali željo, da bi se zopet prihodnjo zimo priredil tak tečaj. Po predavanju o živinorejskih zadrugah se je izvolil pripravljalni odbor za snovanje živinorejske zadruge za kamniški okraj. Ustanovila se je tudi podružnica osrednje perotninarske zadruge, h kateri je pristopilo 40 udov. Upamo, da bo ta tečaj imel obilo lepega uspeha. — Predavali so sledeči gospodje: državni poslanec dr. Krek, mlekarski nadzornik Legvart, inžener chem. Turk, tajnik »Zadružne zveze« Premrou, deželni sadjarski komisar Gombač, c. kr. okr. višji živinozdravnik Sadnikar. Vsem tem gospodom, zlasti pa g. Legvartu, kateremu gre največ zasluga za ta tečaj, bodi na tem mestu izražena kar najiskrenejša zahvala!

— **Vodstvo c. kr. pletarne v Radovljici** si je koj iz začetka postavilo nalogo buditi med občinstvom zanimanje za moderno vzorno pletarstvo. Zaradi tega je vodstvo, vzporedno s poukom v pletarstvu, pričelo z izdelovanjem dovršenih umetniških izdelkov in je bilo v pletarni že večje število krasnih komadov izvršenih. Zaporedno prihajajo v pletarno naročila, ki se izvršujejo na splošno zadovoljnost naročnikov. Salonska in sobna oprava, otroške garniture, vozički za otroke najmodernejših oblik, mize za cvetlice, cvetlične košarice, stenski nakit vsake vrste, nadalje izdelki za domačo in obrtno vporabo, kakor: posebno krasni jerbasi za svatbe in velikonoč, ročne košare, košare za kruh, papirni koši, košare za razpošiljanje sadja, perutnine itd., itd., v moderni, vzorni izpeljavi po najlepših vzorcih. Z razstavo pa se namerava obrniti na to umetno obrt pozornost najširših slojev prebivalstva od blizu in daleč. Razstavljeni bodo najraznovrstnejši komadi pletarske umetniške industrije in sicer od najpriprostejše kmečke košare do najfinejše luksuriozne salonske posebnosti. Obiskovalec razstave bode tako zamogel slediti razvoju pletarske umetnosti od nje prvih primitivnih početkov do sedanje umetniške dovršenosti. Ker je s to razstavo spojen tudi namen zadobiti splošno sliko o dosedanjem napredku pletarstva v teh krajih, vabijo se s tem vsi pletarji, da se udeleže s svojimi najboljšimi izdelki pletarske razstave. V to posebno imenovano razsodišče bode po zaslugi posameznim razstavljavcem podelilo odlikovanja. Naznanilo za udeležbo razstave sprejema vodstvo c. kr. pletarne v Radovljici. Sporočiti je natančno ime razstavljavca, število in vrsto izdelkov, namenjenih na razstavo. Ker bode razstava služila na splošno plemenitemu namenu, se bodo vstopnice, del čistega dobička od razprodanih razstavnih objektov in drugi prispevki obrnili v podporo učencem, kateri se žele posvetiti tej umetni obrti, a nimajo za to potrebnih sredstev.

Po svetu.

Ura, ki govori. Neki švicarski urar je napravil uro, ki s pomočjo majhnega fonografa naznanja čas s človeškim glasom. Na majhni pločici kavčuka so vtisnjene vibracije človeškega glasu, a ta pločica se z mehanizmom tako suče, da vsako uro naznanja pretekli čas s človeškim glasom in to tako razločno, da se besede lahko čujejo šest metrov daleč. To naznanje je koristno, pa tudi prijetno. Vibracijski vtisi se lahko proizvedo od vsakega jasnega glasu in za moža mora biti največje veselje, če mu ura naznanja čas z glasom žene ali kakega otroka. Ura z ženinim glasom bi bila posebno potrebna za one može, ki imajo navado, da se dolgo zabavajo po gostilnah in kavarnah ter pri tem pozabijo, koliko je ura in da jih čaka doma žena z otroki.

17.000 dolarjev za izgubljeno nogo. White Plains, N. Y., Tukajšnje nadsodišče je prisodilo Wm. Carroliju, bivšemu uslužbencu New-York, New Haven & Hartford železnice 17.000 dolarjev odškodnine, ker je v službi na tej železnici izgubil jedno nogo. Porotniki, kateri so se bavili s tem slučajem, so jednoglasno spoznali, da se je nesreča, pri kateri je Carroli izgubil nogo, pripetila po krivdi železnice, ne pa po njegovi.

Mesto v financijskih stiskah. V ogrskem mestu Mako niso mogli začetkoma tega meseca mestnim uradnikom in drugim uslužbencem izplačati cele mesečne plače, ker niso dobili v mescu januarju dodovolj občinskih doklad in ker nadžupan ni dovolil, da bi se najelo posojilo. Za ureditev fin. položaja bi bilo treba 750.000 K.

Umrl je v Inomostu Leopold grof Künigl, star 75 let.

Za grehom kazen. »Hlasu Národa« se poroča: Na poseben način je prišel ob življenje v Jiterni te dni delavec Matija Trklin. Nesel je ponoči ukradeno drevo iz gozda domov in nedaleč svojega stanovanja se je spodtaknil; drevo mu je padlo na glavo ter prebilo lobanjo. Zjutraj so našli umirajočega moža pri njegovi hišici.

Moderna opera na Japonskem. Japonski glasbenik Titu Ko je komponiral v zadnjem času popolnoma moderno opero v treh dejanjih. V kratkem se bo opera predstavljala v Tokiju. Opera se zove Lio-Čo ter je po mišljenju evropskih glasbenikov zelo dobro uglasbena; stilizovana je na podlagi najfantastnejših orijentalskih melodij.

Hčerka člana gosposke zbornice — gledališka igralka. Hči znanega češkega pesnika in člana gosposke zbornice Jar. Vrchlicka, Eva Vrchlicka, je nastopila v brnskem narodnem gledališču kot igralka. Mlado umetnico so pri tej priliki obdarovali z mnogimi šopki.

Izseljevanje v Severno Ameriko. V letu 1906 se je izselilo iz naše monarhije v Zjedinjene države 265 tisoč oseb, iz Italije pa 273 tisoč, torej le za 8 tisoč več. Žalostna statistika!

Sedem milijonov v dobrodelne namene. Iz Pariza poročajo, da je vdova baronica de Brousse darovala sedem milijonov frankov za ustanovitev zavetišča za 200 starcev. Oba otroka dobrotnice sta darovala v dobrodelne namene okolu 20 milijonov. S to svoto je bilo zgrajeno zavetišče za 400 starcev.

Išćejo se trije pridni in pošteni

HLAPCI

kateri so navajeni konj, za fijakerijo, nastop takoj. Popraša se **„Hotel nova pošta“ Kranj.** 348 2—2

Proda se iz proste roke takoj

hiša na Gorenjskem,

v kateri se nahaja dobro vpeljana prodajalna in žganjetoč. — Dnevni promet 60—80 kron.

Naslov lastnice pove iz prijaznosti uprava „Slovenca“. 286 5—5

Posestvo blizu Ljubljane **na prodaj.**

Novo zidana hiša

jako lična, sposobna za vsako obrt s potrebnimi gospodarskimi poslopji (skladišče, hlev,) kleti. Hiša ima pet stanovanj, poleg hiše in gospodarskega poslopja je takoj velika njiva, gozd v bližini. Dom se nahaja tik okrajne ceste v jako obljudeni vasi, le 20 minut od mesta. Natančni naslov pove upravništvo lista. 314 3—2

Zastonj

zahtevajte moj ilustrirani cenik o urah, zlatnini, srebrnini itd. 2554 27

Drag. Heger

urar, juvelir in graver.

Osiek I. Kapucinska ul. 4, (Slavon.)

---

b 2727 10—10

Pozor, kmetje in fantje!

V moji lekarniški praksi, katero izvršujem že 25 tet, se mi je posrečilo, sčasoma iznajti sredstvo **za rast brk in las,** proti izpadanju las in za **odtrapljo** (luskin) **na glavi,** to je **Kapilor št. I.** Cena (franko na vsako pošto): 1 lončič 3 K 60 v. 2 lončka 5 K. Prosim, da se naroči samo od mene. Naslov je: **P. Jurišič, lekarnar v Pakracu št. 65. (Slavonija).** Denar se pošlje naprej ali s poštnim povzetjem.

Cerkveno opravo
in 70 10
električna svetila
priporoča častiti duhovščini in slav. občinstvu
Leopold Tratnik
v Ljubljani, Sv. Petra cesta št. 27.
Vedno velika zaloga. — Postrežba točna.

Odda se takoj v najem

samostojna hiša

na gričku v Konjušnih ulicah 11. Trnovo.

Obstoji iz dveh sob, kuhinje in drugih pritiklin. Zraven je tudi majhen vrt in nekaj sadnega drevja. — Več se poizve pri mesarju **Putrichu,** Hradeckega vas pri „Mesarju". 351 6—3

C. kr. oblastveno potrjeno 18 12

učilišče za krojno risanje

Franja Jesih

Ljubljana, Stari trg št. 28.

Dobi se tudi kroj po životni meri.

Belo goriško vino in kraški teran

iz lastnih vinogradov

prodaja od 56 litrov naprej M. Pipan v Ljubljani, Zalokarjeve ulice štev. 9. 183 1—1

Spretnega knjigovodjo

ki je vešč trgovskega poslovanja, popolnoma zmožen slovenskega in nemškega jezika, sprejme

Adolf Hauptmann
v Ljubljani.
354

Trgovski vajenec

iz poštene hiše se takoj **sprejme** v **trgovino s špecerijo in delikatesami.** 322 3—2

Kje, pove upravništvo tega lista.

Deželna lekarna pri „Mariji pomagaj"

M. Leustek

Ljubljana, Resljeva cesta 1

zraven cesarja Franc Jožefovega jubilejnega mostu

priporoča ob sedanjem času za jemanje najbol pripravno pristno, čisto in sveže

Dorševo med. ribje olje ugodnega okusa, lahko prebavljivo. Mala steklenica **1 K,** večja **2 K.**

Nadalje zaradi svojega izbornega učinka znano

tanno-chinin tinkturo za lase, katera okrepčuje lasišče in preprečuje izpadanje las. — Cena steklenici z rabilnim navodom **1 K.**

Slovita Melusine ustna in zobna voda deluje izborno proti zobobolu in gnjilobi zob, utrdi dlesno in odstranjuje neprijetno sapo iz ust. — Steklenica **1 K.** 210 48—3

Zaloga vseh preizkušenih domačih zdravil, katere se priporočajo po raznih časopisih in cenikih. **Med. Cognac, Malaga, ruma** itd.

razpošilja po pošti vsak dan dvakrat.

Spomnite se

na začetne črke **»Prve kranjske tovarne testenin«,** ko zahtevate pašto, makarone itd., ter vzemite le one z napisom **»Pekatete«.** Te so izborne! a 301 2—2

Žnideršič & Valenčič
Ilirska Bistrica

Vrtnarja

samskega ali oženjenega brez otrok, sprejme takoj **graščina** na Gorenjskem. Vse drugo pové iz prijaznosti gospod **Alojzij Korsika,** umetni in trgovski vrtnar v Ljubljani. 342 3—2

Pekarija

s prodajalno in stanovanjem

se da v najem.

Vprašanja na **g. Frana Bizjaka** c. kr. paznika v Idriji. 198 6—6

Izstopil sem

320 3—2

iz I. južnoštajerske kamnoseške industr. družbe v Celju, kjer sem zadnji čas kot tehnični vodja vodil špecijelno delo po mojem izvirnem načrtu izdelanega glavnega oltarja nove župne cerkve na Teharjih. — Pravico kasirati, posebno pa delo za goraj omenjeno tvrdko hvaležno odklanjam, **ker bodem vodil nadalje kakor prej svojo stroko v Celju.** — Do spomladi si zgradim na že odločenem prostoru z vsem potrebnim opremljeno delavnico, sprejemam cenjena naročila, za katera se posebno prečastiti duhovščini kakor tudi slavnemu občinstvu toplo priporočam, v svojem stanovanju v Celju, Nova ulica št. 11. I. nadstropje. — Zagotavljajoč solidno in in strokovno dovršena dela po nepretiranih cenah v splošno zadovoljnost kot poprej tudi nadalje, beležim z odličnim spoštovanjem

VINCENC ČAMERNIK, oblastveno preizkušeni in autorizirani kamnoseški mojster.

Oton Fettich-Frankheim

Gospodski in damski frizer.

Kongresni trg 19.

Damski salon za pranje las; z najnovejšim „zrakosušilnim" aparatom

v 8. minutah osušeni lasje.

Priporoča se nadalje v friziranje po najnovejših dunajskih in francoskih modah **za plese, gledališča, koncerte in svatbe.** 2782 19—14

Postrežba tudi v hišo.

Veliki izbor damskih kakor tudi gospodskih toaletnih potrebščin.

Parfumerija in mila iz prvih tovarn.

Izdelovanje vseh kakršnihkoli lasnih del.

Kupuje po najvišji ceni zmedene in odstrižene lase.

Zelo trpežno opeko

219 32

kakor strešno, zarezno in navadno, za oboke in zidove

priporoča v poljubni množini

A. KOBI, ROROVNICA.

JUROR PRAG 1896. JUROR MAILAND 1906.

C. in kr. dvorni založnik in papežev dvorni založnik 1000 52—7

lekarnar Piccoli, Ljubljana

Dunajska cesta (lekarna pri angelju)

opetovano odlikovan, priporoča nastopne preizkušene izdelke:

Salmijakove pastile, preizkušene, olajšujejo hripavost in kašelj, razkrajajo sliz. 1 škatljica stane 20 h, 11 škatljic stane 2 kroni.

„Antirrheumon" najboljše, bolečino gasеče sredstvo proti trganju in podobnim revmatičnim bolečinam. 1 steklenica stane 50 h.

Železnato vino vsebuje za slabokrvne in nervozne osebe, blede in slabotne otroke, lahko prebavljiv železnat izdelek. Ena polliterska steki. 2 kroni. Poštni zavoj s 3 steklenicami K 6·60 franko zaboj in poštnina.

Tinktura za želodec je želodec krepilno, tek vzbujajoče, prebavo in odprtje telesa pospešujoče sredstvo. 1 steklenica 20 vin.

Naročila se točno izvrše proti povzetju.

Predstave se vršijo v delavnikih od 5. do 9. ure popoldne, ob nedeljah in praznikih od 10. do 11. ure predpoldne in od 3. do 9. ure popoldne.

Kinematograf EDISON

:: Dunajska cesta nasproti kavarne „Europa". ::

Danes v sredo nov spored. 166

Vsak četrtek in soboto od 3. do 6. ure popoldne predstava za dijake po znižani ceni.

Podružnice:

Praga s menjalnicami: Orsbon 35, Mala strana, Mest. ulica 17, Baden, Brno, Češka Lipa, Češka Kamenice, Hornvski Kamberg, Mödling, Novi Jičin, Pisen, Svitava in Liberec.

Menjalnice na Dunaju:

I. Wollzeile 10, II. Taborstrasse 4, III. Ungergasse 77 (vogal Rennwega), III. Löwengasse 27, IV. Wiedner Hauptstrasse 12, V. Schönbrunnerstrasse 88 a, VI. Gumpendorferstr. 22, VII. Mariahilferstrasse 76, VIII. Lerchenfelderstrasse 152, IX. Alserstrasse 32, X. Favoritenstrasse 69, XVIII. Währingerstrasse 82, XIX. Döblinger Hauptstr. 53, XIX. Hauptstrasse 22.

Menjalnična delniška družba 45 150 173

„MERCUR"

Dunaj, I., Wollzeile 10.

Akc. kapital K 20,000.000. Reser. zaklad K 8.500.000

Najkulantnejši

nakup in prodaja

vseh vrst rent, državnih papirjev, akcij, prioritet, zastavnic, srečk, devis, valut in denarja.

Zamenjava in eskomptiranje

izžrebanih zastavnic in obligacij, srečk in kuponov.